9.3.2023, Helsinki

ARK — BYROO

Lapinlahden sairaala-alue

2.2.2023 pidetyn 1. työpajan ja "kerro kantasi" -palautteen pohjalta päivitetty suunnittelukonsepti

Kuva: Ark-byroo oy

Sisällys

SUUNNITTELUN KOLME KÄRKEÄ

I Sosiaalinen kestävyys: kulttuuriperinnön merkitys, saavutettavuus ja osallisuus

II Ekologinen kestävyys: säästävä korjausrakentaminen ja monimuotoinen lähiluonto

III Taloudellinen kestävyys: omavarainen ekosysteemi

PÄIVITETTY KONSEPTISUUNNITELMA

- Toimintojen sijoittuminen päärakennukseen
- Mielenterveys ja hyvinvointi
- Työ- ja harrastetilat
- Palvelut
- Puiston ja ranta-alueiden käyttö

Suunnittelun kolme kärkeä

I Sosiaalinen kestävyys: *Kulttuuriperinnön merkitys*

Alueen historiaan nivoutuva mielenterveystyö sekä kaupunkilaisille avoin kansalaisjärjestö- ja kulttuuritoiminta ovat tärkeä osa alueen aineetonta kulttuuriperintöä. Mielentervettä tukevat palvelut ja taidetoiminta jatkavat tätä perinnettä.

Lapinlahden puistolla on huomattava virkistysarvo tavallisille kaupunkilaisille ja matkailijoille. Lapinlahden sairaalaan sijoittuvan toiminnan tavoitteena on tukea kaupunkilaisten ja kaupungissa vierailevien hyvinvointia tarjoamalla monipuolisia kaikille avoimia palveluita, kuten kahviloita, saunomista ja tapahtumia.

Historiallisen alueen identiteettiä vaalitaan kehittämällä hyvinvointia lisääviä palveluita.

Lapinlahden historiallinen alue yhdistää mielenterveystyön, kansalaistoiminnan ja kulttuurin.

Kuva: helsinkikuvia.fi

I Sosiaalinen kestävyys: *Saavutettavuus ja osallisuus*

Lähtökohtana on, että alue säilyy riittävässä määrin luonteeltaan kaupunkilaisille avoimena rakennusten osalta ja koko laaduujeltaan puiston osalta. Suunnittelussa huomioidaan eri käyttäjäryhmät ja heidän tarpeensa, jotta aluetta voidaan käyttää monipuolisesti – mahdollistaen erilaisten ihmisten kohtaamiset.

Yleishyödylliset toimijat, esimerkiksi paikalliset yhdistykset, voivat auttaa varmistamaan, että rakennukset ja puistot pysyvät kaikkien käytössä ja että niiden arvo säilyy, esimerkiksi alueita ylläpitämällä ja tapahtumia järjestämällä.

Osallistavalla suunnitteluprosessilla pyritään tuomaan aidosti esiin erilaisia näkökulmia alueen kehittämiselle, sekä lisäämään yhteisöllisyyttä ja vastuuntuntoa aluetta kohtaan. Avoin ja selkeä tiedonjako puolestaan auttaa varmistamaan, että kaikki halukkaat ovat tietoisia hankkeen etenemisestä.

Lapinlahden puistoalue on monipuolinen kohtaamispaikka ja virkistysalue kaikille kaupunkilaisille, keskellä Helsinkiä.

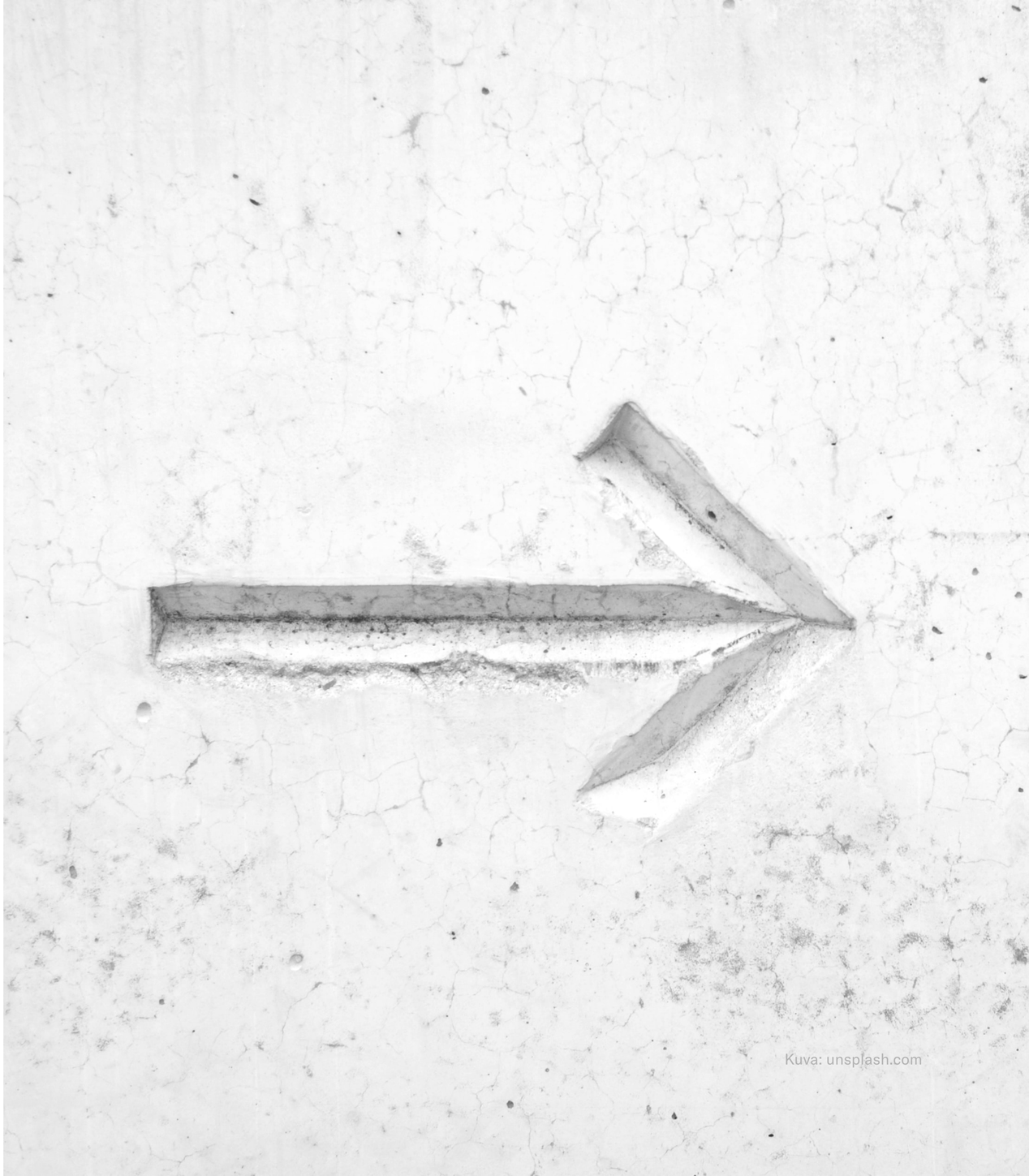

Kuva: unsplash.com

I Sosiaalinen kestävyys: *Saavutettavuus ja osallisuus*

Liikuntarajoitteisten käyttöön tarvitaan pysyvät luiskat ja automaattisesti avautuvia ovia esteettömien sisäänkäyntien yhteyteen. Esteettömien sisäänkäyntien määrää lisätään ja kulkureiteistä tehdään kynnyksettömiä. Päärakennukseen ja Venetsiaan asennetaan hissit, jotka mahdollistavat esteettömän kulun eri kerrosten välillä. Esteettömyys huomioidaan myös ulkoalueiden suunnittelussa.

Näkörajoitteisten tarpeet huomioidaan sisätilojen suunnittelussa muun muassa valaistuksen ja pintarakenteiden värityksen osalta.

Toimiva opastus ja ajan tasalla oleva tiedonjako ovat keskeisiä tekijöitä alueen saavutettavuuden kannalta. On tärkeää viestiä palveluista ja niiden esteettömyydestä sekä sähköisesti että keskeisillä kulkureiteillä sijaitsevien opasteiden ja kylttien avulla.

Tavoitteena on saavuttaa mahdollisimman esteetön kokonaisuus, vanhojen suojeltujen rakennuksen mahdollistamissa puitteissa.

Kuva: Ark-byroo oy

II Ekologinen kestävyys:
Säästävä korjausrakentaminen

Peruskorjauksen lähtökohtana toimivat rakennusten suojeluarvot. Tavoitteena on välttää ylikorjausta ja jättää roso näkyville. Sairaalan ryhdikäs alkuperäinen tilarakenne on edelleen havaittavissa ja sitä vaalitaan muun muassa palauttamalla molemmat vanhat pääportaat käyttöön. Sairaalan myöhemmät muutosvaiheet saavat myös näkyä tarpeen mukaan. Monet kauniit yksityiskohdat, kuten vanhat ovenpainikkeet, säästetään.

Rakennusten rakenne- ja sisäilmatutkimukset ovat käynnissä. Tulosten pohjalta voidaan varmistaa hyvälaatuinen sisäilma ja terveelliset rakenteet. Vaurioituneet rakenteet ja pinnat korjataan noudattaen alkuperäistä vastaavaa rakennustapaa.

Käyttö suunnitellaan rakennuksen kestokyvyn mukaan.

Peruskorjauksen lopputuloksena syntyy turvallinen ja terveellinen Lapinlahden alue.

Kuva: Ark-byroo oy

II Ekologinen kestävyys:
Monimuotoinen lähiluonto

Lapinlahden sairaalan puisto on Helsingin kaupungin puisto, jollaisena se myös säilyy. Puisto on avoin korjaushankkeen ajan.

Puistoon ei ole suunniteltu lisärakentamista, vaan kehityshanke toteutetaan alueen ainutlaatuisia luontoarvoja säilyttävällä ja edistävällä tavalla, kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Puistoa kehitetään hitaan liikkumisen vyöhykkeenä sovittamalla rakennuksiin toimintaa, joka ei edellytä paljoa autoliikennettä. Autoliikennettä ja autojen pysäköintiä alueella rajoitetaan nykyisestä.

Lapinlahden sairaalapuiston merkitys lähialueiden asukkaiden virkistykselle on merkittävä. Emme kannata sellaista Satamaratahankkeen linjausta, joka toteutettaisiin lähiluonnon kustannuksella.

Kaikille kaupunkilaisille avoimen puistoalueen kehittäminen rauhaisan tunnelman ja luontoarvojen ehdoilla.

Kuva: helsinkikuvia.fi

III Taloudellinen kestävyys:
Omavarainen ekosysteemi

Lapinlahdessa toimivista yrittäjistä ja alueen identiteettiä tukevista yhdistyksistä rakentuva omavarainen kokonaisuus, joka tarjoaa sekä kaupallisia, että ei-kaupallisia hyvinvoinnin ja kulttuurin palveluja.

Alueen rakennuksista vuokrattavat tilat vuokrataan markkinaehtoisesti, mikä turvaa rakennusten säilymisen käytössä, sekä niiden ylläpidon taloudellisesti kestävällä tavalla.

Lapinlahden sairaalassa on monimuotoista toimintaa ympäri vuorokauden, vuoden jokaisena päivänä.

Kuva: Ark-byrå ky

Päivitetty konseptisuunnitelma

Toimintojen sijoittuminen päärakennukseen

3. KERROS

2. KERROS

1. KERROS

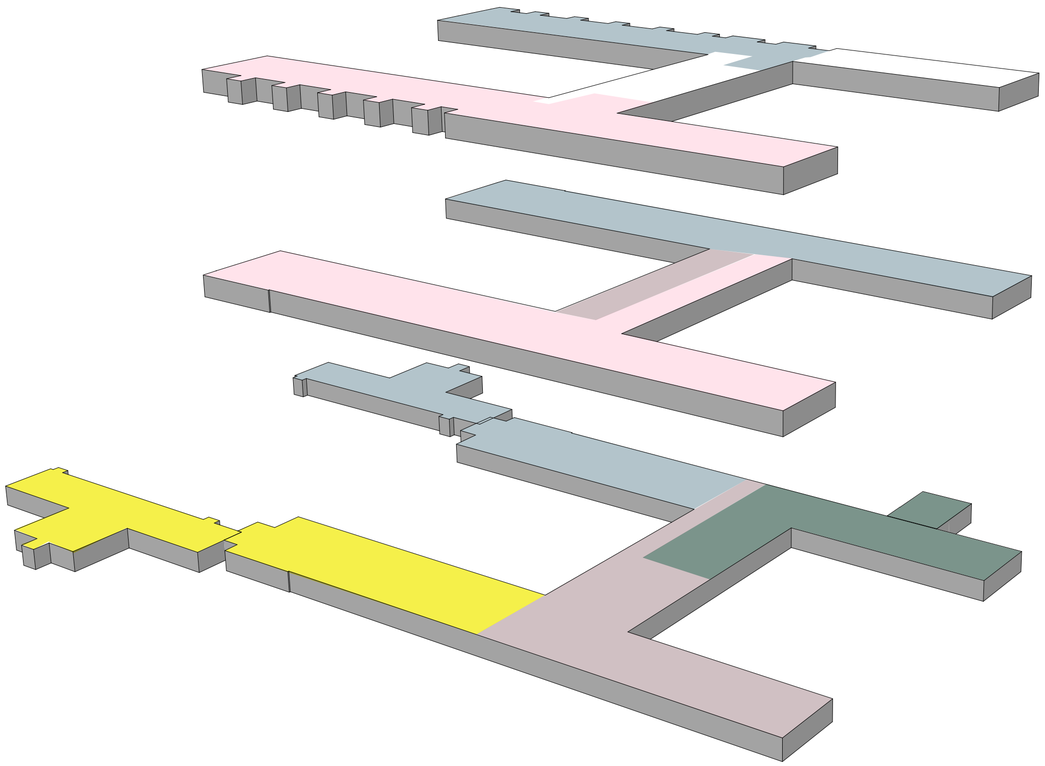

- Mielenterveys ja hyvinvointi, 12 %
- Työ- ja harrastetilat, 27 %
- Kulttuuritoiminta ja tapahtumat, 13 %
- Hostelli, 34 %
- Kahvila-ravintola, 9 %
- Tekniset tilat, 5 %

Tilavarausten suuntaa-antavat prosenttiosuudet on laskettu kokonaiskerrosalan 7 491 m² mukaan.

TOIMINNOT JA TARVITTAVAT TILAT:

Mielenterveys ja hyvinvointi

- terapeuttien vastaanotot, myös ryhmille
- ohjattu kuntouttava toiminta, esimerkiksi taide ja musiikki
- kevyt liikunta ja muu motorinen toiminta
- muut hyvinvointipalvelut: hieronta, fysioterapia, sauna

Kuva: unsplash.com

MIELENTERVEYS JA HYVINVOINTI: 1. KERROS

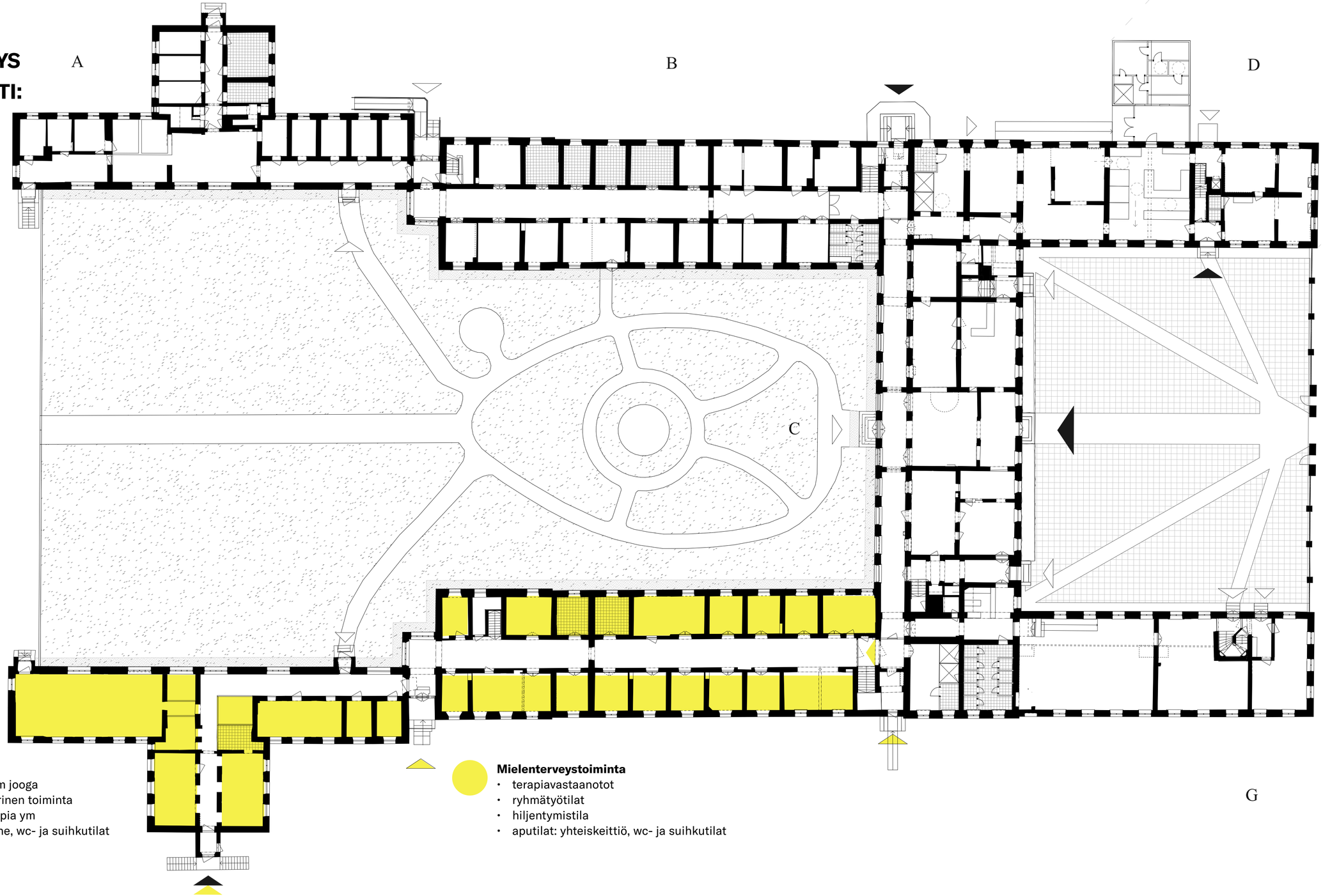

Hyvinvointipalvelut
- kevyt liikunta, esim jooga
- kuntouttava motorinen toiminta
- hieronta, fysioterapia ym
- aputilat: pukuhuone, wc- ja suihkutilat

Mielenterveystoiminta
- terapiavastaanotot
- ryhmätyötilat
- hiljentymistila
- aputilat: yhteiskeittiö, wc- ja suihkutilat

TOIMINNOT JA TARVITTAVAT TILAT:

Työ- ja harrastetilat

- luovan alan ammattilaisille työhuoneita, yhteiskeittiö, wc- ja suihkutilat
- harrastajille ja mt-kuntoutujille tilaa ohjattuun toimintaan
- 1. kerroksen aulaan ja käytävälle galleriatilat
- 2. kerrokseen galleriakäytävä
- tilaa hiljaiseen työskentelyyn, mutta myös kohtaamisille

Haasteita:

- Vanhojen rakennusten paloturvallisuusvaatimukset, ilmanvaihto ja viemäröinti asettavat rajoituksia "likaiselle työlle", kuten metalli- ja puutyöpajoille
- Musiikki tuottaa ääntä, ja toimivat tilat edellyttäisivät erityisjärjestelyitä tilojen äänieristykseltä

Kuva: unsplash.com

TYÖ- JA HARRASTETILAT:
2. KERROS

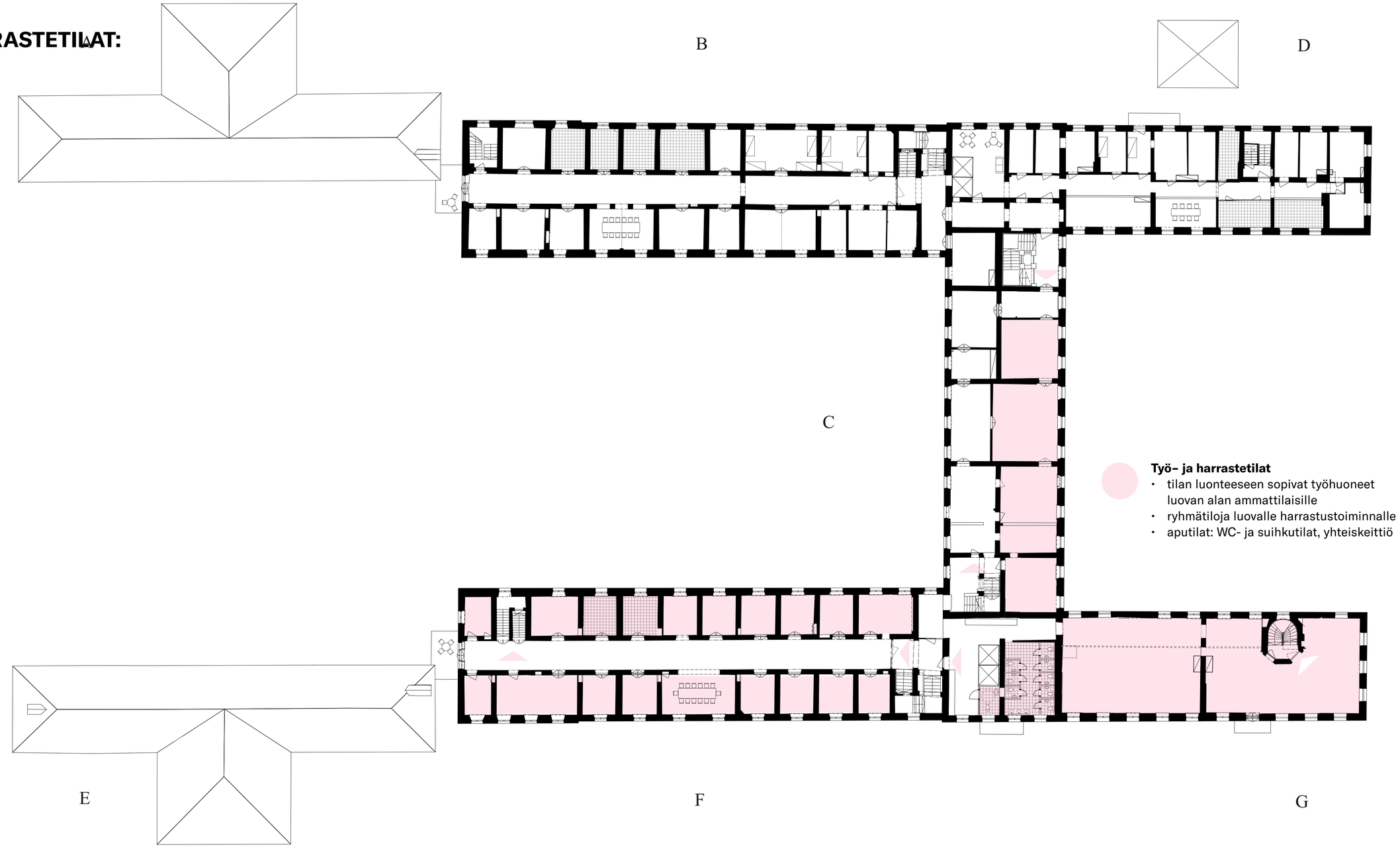

Työ– ja harrastetilat

- tilan luonteeseen sopivat työhuoneet luovan alan ammattilaisille
- ryhmätiloja luovalle harrastustoiminnalle
- aputilat: WC- ja suihkutilat, yhteiskeittiö

TYÖ- JA HARRASTETILAT:
3. KERROS

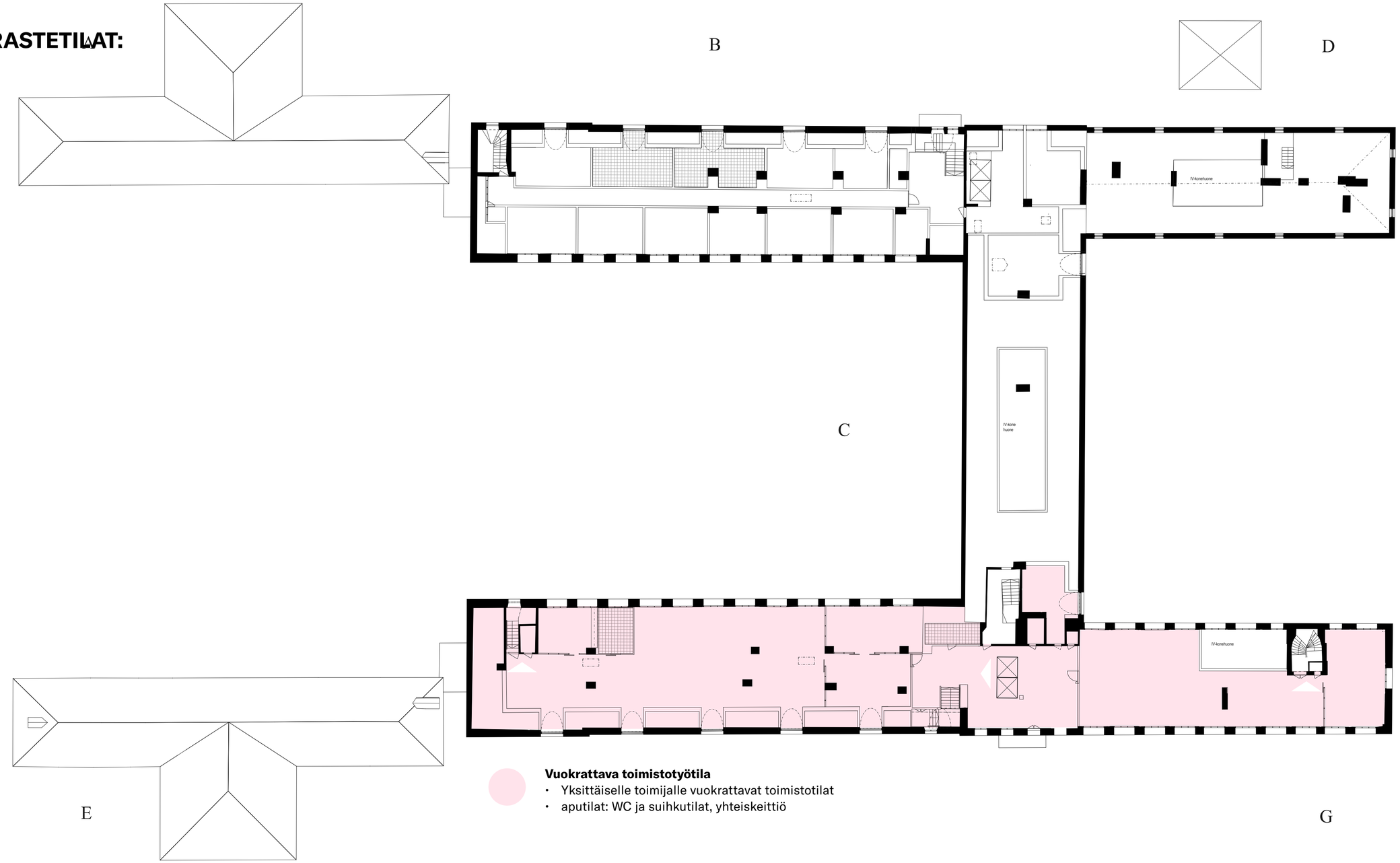

Vuokrattava toimistotyötila
- Yksittäiselle toimijalle vuokrattavat toimistotilat
- aputilat: WC ja suihkutilat, yhteiskeittiö

TOIMINNOT JA TARVITTAVAT TILAT:

Palvelut

- ravintola- ja kahvilatoiminta
- hostelli, jossa on noin 70 erikokoista majoitushuonetta
- kulttuuritoiminta ja tapahtumatilat: auditoriosta monitoimitila, jossa keskusteluja, elokuvia ja muita tapahtumia
- infopiste, myös korjaustyön aikana

HAASTEET:

- avoimuuden, yleisötapahtumien määrän ja koon kasvattaminen, siten että alueella tavoiteltu rauhallinen tunnelma säilyy
- liiketilat vaativat tilaa vievää talotekniikkaa (wc ja märkätilat), jonka sijoittaminen on rakennuksen suojeluarvot huomioiden haastavaa
- kylpylätoiminnot ovat teknisesti liian raskaita käyttötapoja suojeltuun rakennukseen

Kuva: unsplash.com

PALVELUT:
1. KERROS

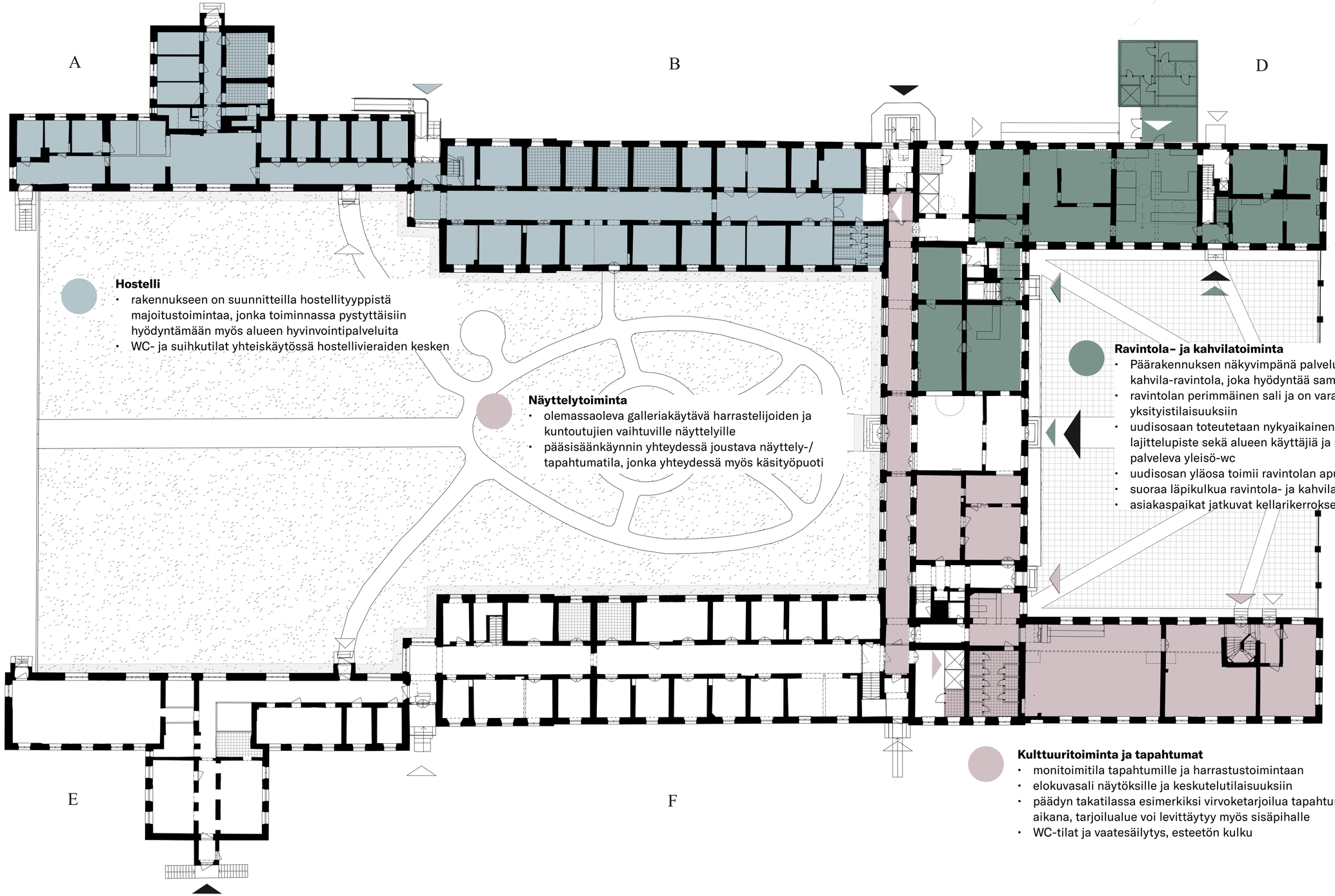

Hostelli
- rakennukseen on suunnitteilla hostellityyppistä majoitustoimintaa, jonka toiminnassa pystyttäisiin hyödyntämään myös alueen hyvinvointipalveluita
- WC- ja suihkutilat yhteiskäytössä hostellivieraiden kesken

Näyttelytoiminta
- olemassaoleva galleriakäytävä harrastelijoiden ja kuntoutujien vaihtuville näyttelyille
- pääsisäänkäynnin yhteydessä joustava näyttely-/tapahtumatila, jonka yhteydessä myös käsityöpuoti

Ravintola- ja kahvilatoiminta
- Päärakennuksen näkyvimpänä palveluna olisi laadukas kahvila-ravintola, joka hyödyntää samaa keittiötä
- ravintolan perimmäinen sali ja on varattavissa myös yksityistilaisuuksiin
- uudisosaan toteutetaan nykyaikainen jätteiden lajittelupiste sekä alueen käyttäjiä ja ulkotapahtumia palveleva yleisö-wc
- uudisosan yläosa toimii ravintolan aputiloina
- suoraa läpikulkua ravintola- ja kahvilatilan välillä tutkitaan
- asiakaspaikat jatkuvat kellarikerroksen baariin

Kulttuuritoiminta ja tapahtumat
- monitoimitila tapahtumille ja harrastustoimintaan
- elokuvasali näytöksille ja keskutelutilaisuuksiin
- päädyn takatilassa esimerkiksi virvoketarjoilua tapahtumien aikana, tarjoilualue voi levittäytyy myös sisäpihalle
- WC-tilat ja vaatesäilytys, esteetön kulku

PALVELUT:
2. KERROS

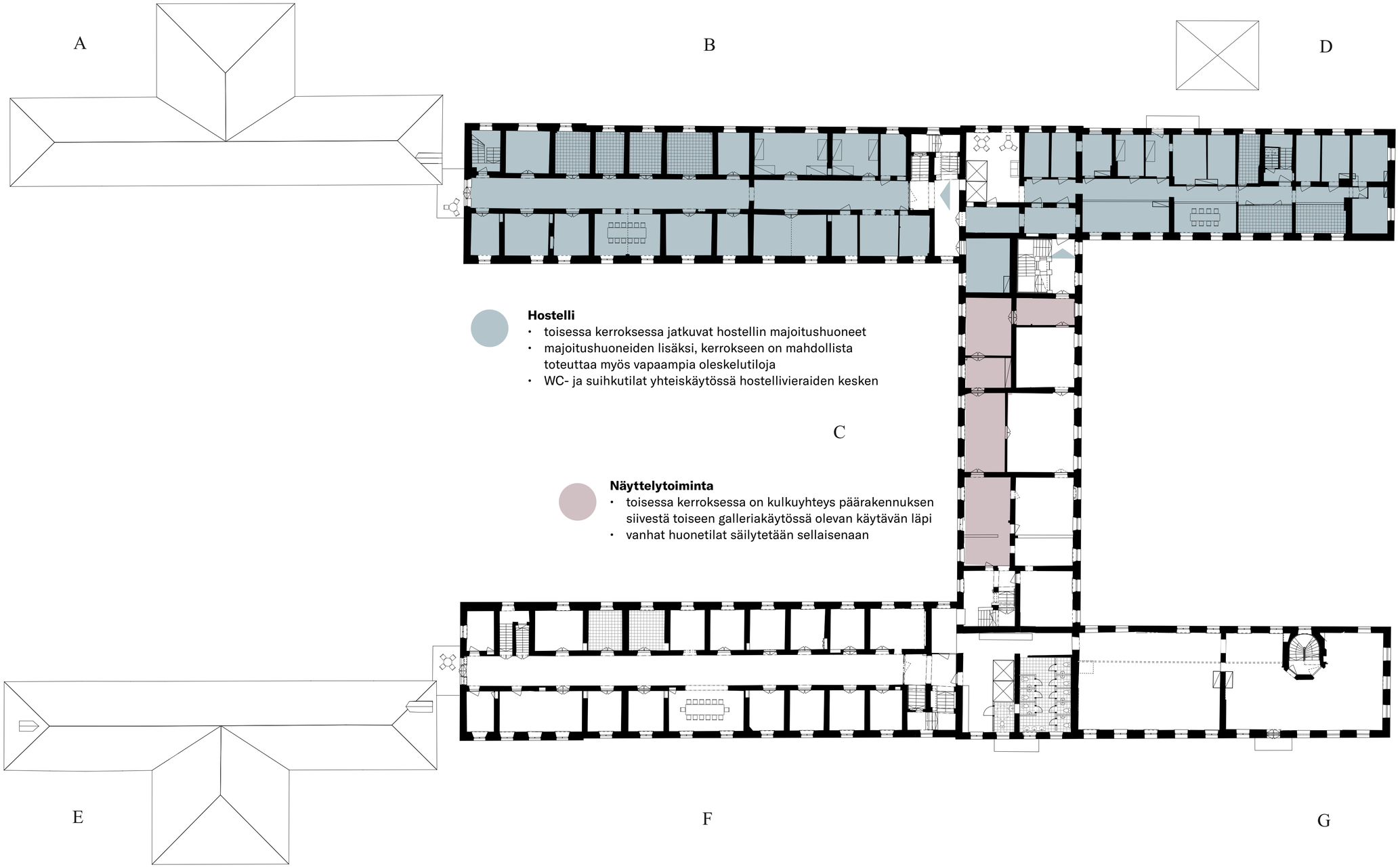

Hostelli
- toisessa kerroksessa jatkuvat hostellin majoitushuoneet
- majoitushuoneiden lisäksi, kerrokseen on mahdollista toteuttaa myös vapaampia oleskelutiloja
- WC- ja suihkutilat yhteiskäytössä hostellivieraiden kesken

Näyttelytoiminta
- toisessa kerroksessa on kulkuyhteys päärakennuksen siivestä toiseen galleriakäytössä olevan käytävän läpi
- vanhat huonetilat säilytetään sellaisenaan

PALVELUT:
3. KERROS

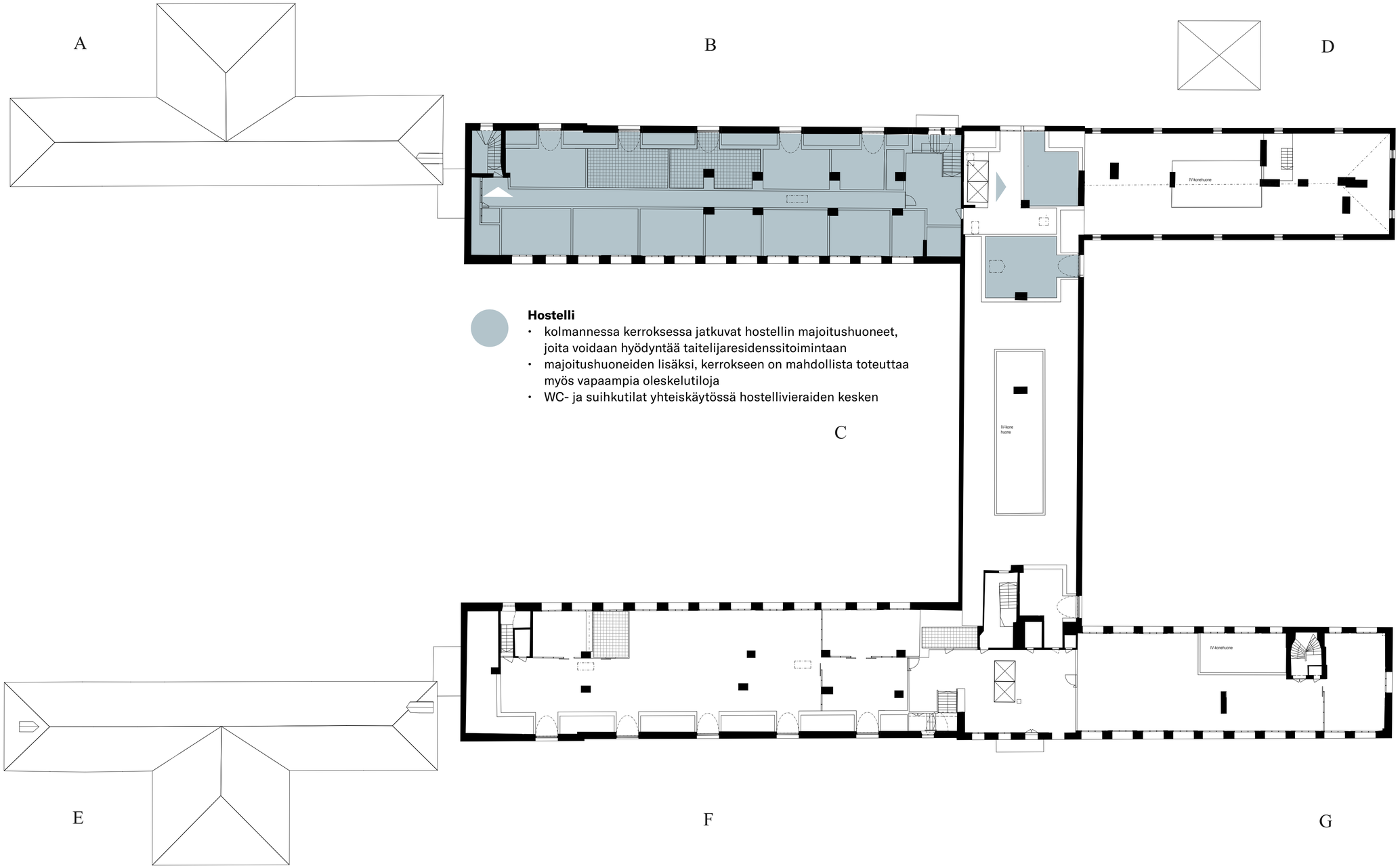

Hostelli

- kolmannessa kerroksessa jatkuvat hostellin majoitushuoneet, joita voidaan hyödyntää taitelijaresidenssitoimintaan
- majoitushuoneiden lisäksi, kerrokseen on mahdollista toteuttaa myös vapaampia oleskelutiloja
- WC- ja suihkutilat yhteiskäytössä hostellivieraiden kesken

Kuva: Ark-byroo oy.

PALVELUT:
VENETSIA

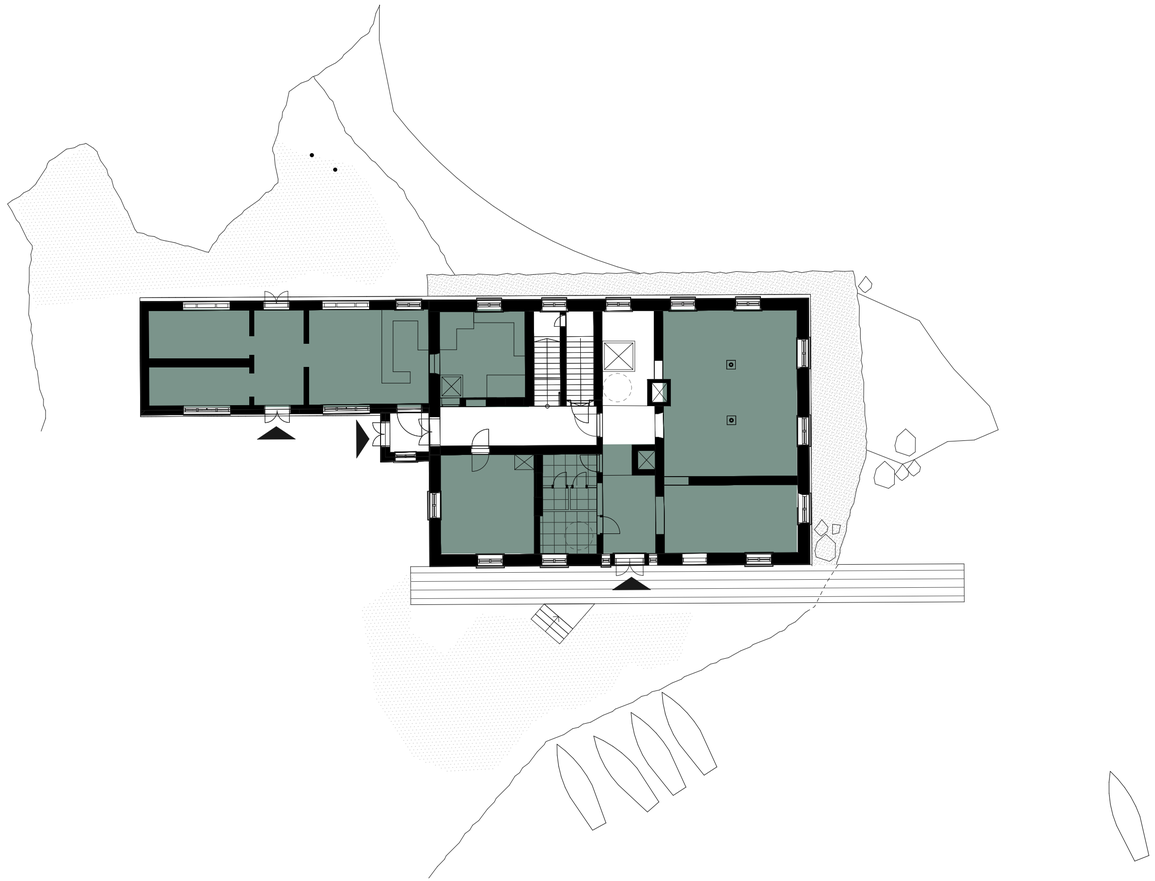

1.krs/maantaso Venetsia 1:200

Kahvila-, ravintola- ja tapahtumatilat

- kahvilan ensisijainen asiakasryhmä ovat lähialueen virkistäytyjät
- keittiö palvelee sekä ravintolaa että kahvilaa
- kahvilassa on leipomotuotteiden myyntiä
- tarjoilualue levittäytyy myös meren ääreen
- ylempien kerrosten tiloja on mahdollista vuokrata juhlatilaisuuksiin ja virkistystoimintaan

2.krs Venetsia 1:200

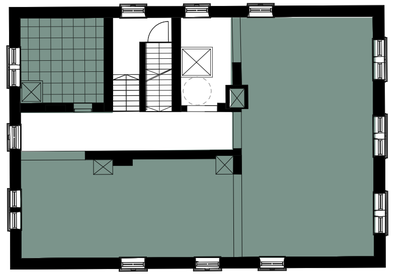

3.krs Venetsia 1:200

TOIMINNOT JA TARVITTAVAT TILAT / VARUSTELU:

Puisto- ja ranta-alue

- Luonto-opastukset ja kaupunkiviljely
- Hiljentymiselle omistettu piharakennus
- Puhujanpönttö, tanssilava, esiintymislava
- Esteetön, toiminnallinen aistipuutarha

- Wc-tilat puistoon, lisää jäteastioita ja puistonpenkkejä
- Selkeät ja helppokulkuiset kulkuväylät, toimiva kunnossapito
- Pyörille väylät, kunnolliset pyörätelineet rakennusten yhteyteen
- Sähköpotkulauta- ja kaupunkipyöräasemat toivottu

- Esteetön sauna (ja laituri), myös avantouintimahdollisuus
- Pukukoppeja ja wc
- Vesiurheilukeskus (esim SUP, kajakit)
- Reittiveneliikenteelle laituri

HAASTEET:

- Autoilua halutaan rajoittaa, mutta lisätä alueen yrittäjien parkkipaikkoja
- Nuotiopaikka ei mahdollinen, tulenteko ei sallittua
- Yleisötapahtumien hallittu lisääminen puistossa
- Reittiveneliikenteen, uimareiden ja kevyemmän vesiurheilun yhdistäminen

PUISTO- JA RANTA-ALUE:
SAUNA

Urheiluvälinevarasto

- saunarakennuksen vieressä sijaitsee maalämpöjärjestelmän tekninen tila, jonka toista puoliskoa voidaan hyödyntää urheiluvälinevarastona
- ranta-alueelle sopivaa toimintaa on esimerkiksi kajakki- tai SUP-melonta

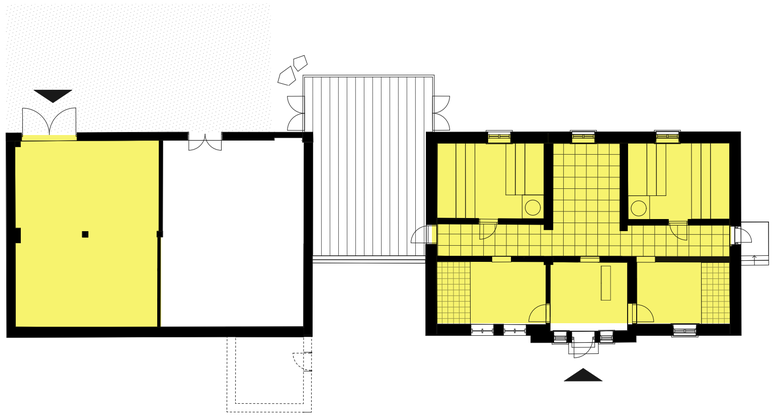

1.krs/maantaso sauna 1:200

Sauna

- julkinen sauna, jota on mahdollista vuokrata myös yksityistilaisuuksia varten
- rakennusten välillä lasitettu vilvottelualue umpinaisen yhdyskäytävän sijaan
- saunarakennuksen esteettömyyttä parannetaan

PUISTO- JA RANTA-ALUE

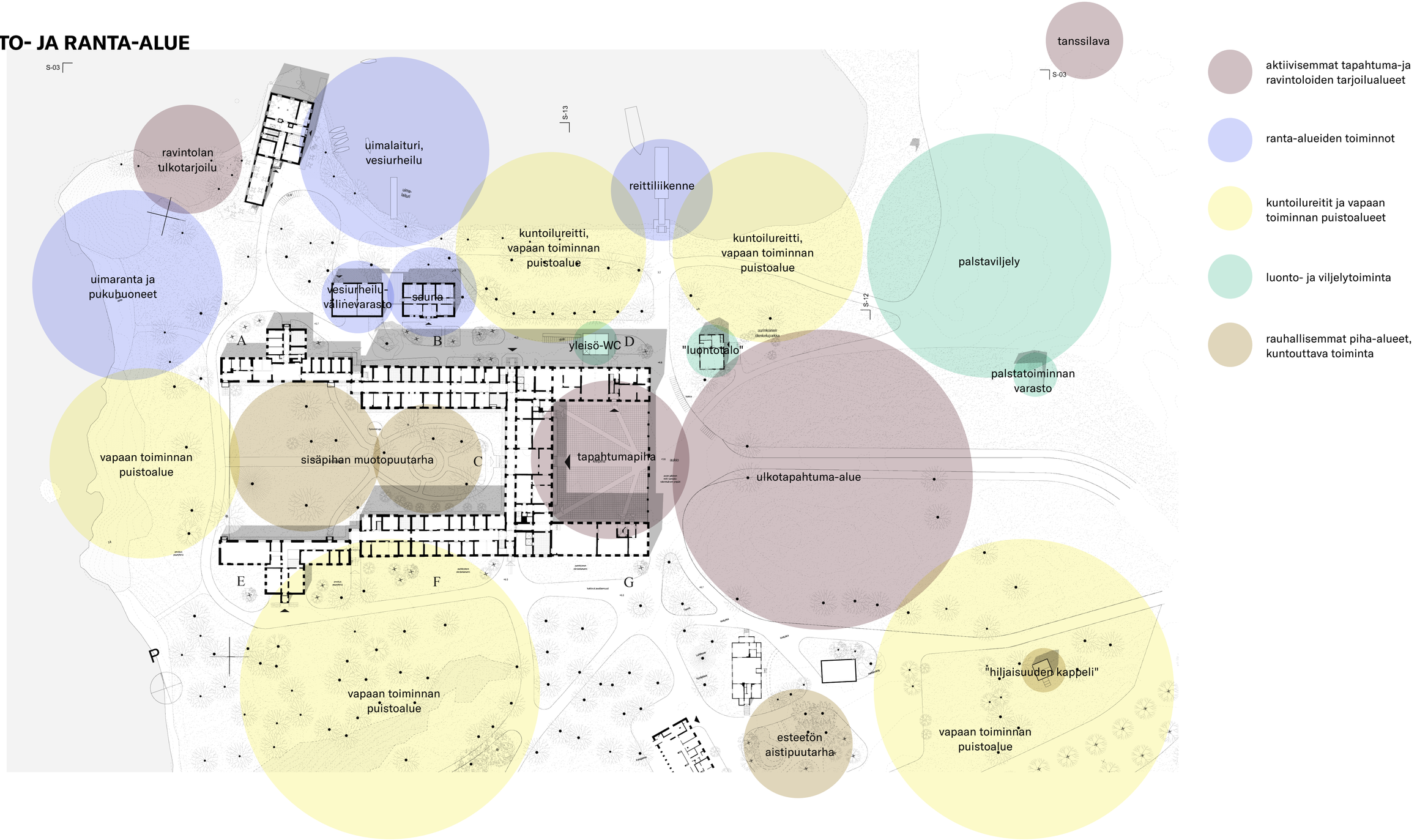

Kiitos.

ARK — BYROO

Marianna Heikinheimo

marianna.heikinheimo@arkbyroo.fi
+358 50 350 4700